

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25 ΜΑΪΟΥ 2012
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)**

**ΚΕΙΜΕΝΟ
Κωνσταντίνος Καβάφης**

**Μελαγχολία του Ίάσωνος Κλεάνδρου
ποιητοῦ ἐν Κομμαγενῇ· 595 μ.Χ.**

Τό γήρασμα τοῦ σώματος καί τῆς μορφῆς μου
εἶναι πληγή ἀπό φρικτό μαχαῖρι.
Δέν ἔχω ἐγκαρτέρησι καμιά.
Εἰς σέ προστρέχω Τέχνη τῆς Ποιήσεως,
πού κάπως ξέρεις ἀπό φάρμακα·
νάρκης τοῦ ἄλγους δοκιμές, ἐν Φαντασίᾳ καί Λόγῳ.
Εἶναι πληγή ἀπό φρικτό μαχαῖρι. –
Τά φάρμακά σου φέρε Τέχνη τῆς Ποιήσεως,
πού κάμνουνε – για λίγο – νά μή νοιώθεται ἡ πληγή.

(1921)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A1. Τρία ἀπό τα βασικά γνωρίσματα τῆς ποιήσεως τοῦ Κ. Καβάφη εἶναι *η πεζολογία, ἡ ιδιότυπη γλώσσα καὶ ἡ χρήση συμβόλων*. Για τὸ κάθε ἓνα ἀπὸ τα παραπάνω γνωρίσματα νὰ γράψετε ἓνα ἀντίστοιχο παράδειγμα ἀπὸ τὸ ποίημα πού σας δόθηκε.

Μονάδες 15

B1. Στὸ ποίημα, σύμφωνα με τὸν Στέφανο Διαλησμά, *«ἔχουμε ἓνα δυσανάλογα μεγάλο τίτλο (με προσεκτικά τοποθετημένη στίξη, ὥστε νὰ προβάλλει τὰ μέρη ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀπαρτίζεται) πού υποστηρίζει καὶ συμπληρώνει ποικιλοτρόπως τὸ ποίημα»*.

Νὰ τεκμηριώσετε τὴν παραπάνω ἀποψη αἰτιολογώντας τὴ συγκεκριμένη ἐπιλογὴ τοῦ τίτλου ἀπὸ τὸν ποιητὴ.

Μονάδες 20

B2. Νὰ ἐπισημάνετε στὸ ποίημα τέσσερα διαφορετικὰ ἐκφραστικὰ μέσα (μονάδες 8) καὶ νὰ ἐρμηνεύσετε τὴ λειτουργία τους (μονάδες 12).

Μονάδες 20

Γ1. Να σχολιάσετε τους παρακάτω στίχους σε ένα κείμενο 100-120 λέξεων:

**Εἰς σέ προστρέχω Τέχνη τῆς Ποιήσεως,
πού κάπως ξέρεις ἀπό φάρμακα·
νάρκης τοῦ ἄλγους δοκιμές, ἐν Φαντασίᾳ καί Λόγῳ.**

Μονάδες 25

Δ1. Να συγκρίνετε ως προς το περιεχόμενο το ποίημα του Κ. Καβάφη **Μελαγχολία τοῦ Ἰάσωνος Κλεάνδρου ποιητοῦ ἐν Κομμαγενῇ· 595 μ.Χ.** με το παρακάτω ποίημα του Τ. Λειβαδίτη **Αυτοβιογραφία**, εντοπίζοντας (μονάδες 5) και σχολιάζοντας (μονάδες 15) τρεις ομοιότητες και δύο διαφορές μεταξύ των δύο ποιημάτων.

Μονάδες 20

**Τάσος Λειβαδίτης
Αυτοβιογραφία**

Ἄνθρωποι πού δέ γνώρισα ποτέ μοῦ δώσαν τὸ αἷμα μου καὶ
τ' ὄνομά μου,
στὴν ἡλικία μου χιονίζει, χιονίζει ἀδιάκοπα
μιὰ κίνηση πάντα σὰ νᾶθελα νὰ προφυλαχτῶ ἀπὸνα
χτύπημα
δίψασα γιὰ ὅλη τὴ ζωή, κι ὅμως τὴν ἄφησα
γιὰ ν' ἀρπαχτῶ ἀπ' τὰ πελώρια ἀγκάθια τῆς αἰωνότητας,
ἢ σάρκα μου ἕνας ἐπίδεσμος γύρω ἀπ' τὸ αὐριανό μου
τίποτα
κανεῖς δὲν μπορεῖ νὰ μὲ βοηθήσει στὸν πόνο μου
ἐκτὸς ἀπ' τὸν ἴδιο μου τὸν πόνο – εἶμαι ἐδῶ, ἀνάμεσά σας,
κι ὀλομόναχος,
κ' ἡ ποίηση σὰ μιὰ μεγάλη ἀλήθεια, πού τὴν ἀνακαλύπτεις
ὕστερ' ἀπὸ χρόνια,
ὅταν δὲν μπορεῖ νὰ σοῦ χρησιμέψει πιά σὲ τίποτα.

Ἐπάγγελμά μου: τὸ ἀκατόρθωτο.

Τάσος Λειβαδίτης, *Ποίηση*, τ. 1, Αθήνα, Εκδόσεις Κέδρος, 2003, σ. 429.